

Nexø Kajakklub

Et historisk tilbageblik i anlednings af klubbens 25 års jubilæum d. 4. juli 2015 af Hans Ketil

Starten

Lørdag den 4. juli 1990 blev der afholdt stiftende generalforsamling for Nexø Kajakklub. Initiativet blev taget af lærer Jens-Erik Hald, lærer Birger Møller, lærer Jens Peter Hausted Schmidt, slagtermester og frue Troels og Marianne ”Pytta” Pedersen. Den første bestyrelse kom til at bestå af formand Troels E. B. Pedersen, næstformand Marianne Pedersen og kasserer Jens Peter Hausted Schmidt. Søndag den 5. august blev klubben officielt indviet ved en reception, som blev dækket af TV2 Bornholm og Bornholms Tidende. Samtidig blev klubben optaget i Dansk Kano- og Kajakforbunds Københavnskreds og dermed i Danmarks Idræts Forbund.

Klubben rådede fra starten over tre turkajakker. Pengene til disse var fremskaffet dels ved gaver, dels ved indskud fra medlemmerne. I klubbens første år betalte man som nyt medlem et indskud sammen med det første kontingent. Kajakkerne var af typen TIKI – en ”fintvejs” turkajak, selvom den som type har sin begrænsning i forhold til Østersøens til tider barske forhold. Efter forslag fra klubbens kasserer blev bådenes navne hentet fra tegneserien Asterix.

Tilholdssted

I de første år holdt klubben til på Nexø Campingplads, som Birger Møller dengang bestyrede. Smed Poulsen havde fremstillet et stativ til 6 kajakker, som stod oven for campingpladsens lille bro, der nu er ved at forsvinde i havet. Kajakkerne var sikrede med lænker og hængelåse. Grejet blev opbevaret i en tidligere telefonboks, og vi benyttede pladsens omklædnings- og bade-faciliteter. Da sæsonen 1995 startede, blev vi tilbudt plads i Nexø Roklubs hus på Stenbrudsvej 2 mod en rimelig husleje. Vi tog imod tilbuddet, flyttede vores stativ og grej indendørs og nød godt af faciliteterne. 6 år senere, i 2001, blev Nexø Roklub opløst. Det brugbare grej blev flyttet til Rønne Roklub, og Nexø Kajakklub overtog efter aftale klubhuset for 1 kr.

Stativet med 3 TIKI'er ved Nexø Campingplads. Kasserer Jens Peter Hausted Schmidt (tv) og formand Troels E. B. Pedersen (th).

Klubhuset

Huset er et unikt og smukt stykke kulturhistorie i området, som har sin egen historie. Før krigen gik havet helt ind til Nordre Strandvej og Stenbrudsvej, og bugten gik under navnet Ålehavet. Da man skulle rydde op i byen efter russernes bombardement i 1945, fyldte man Ålehavet op med nedrivningsmaterialer fra den sønderskudte by. Nexø Roklub, som blev stiftet i 1937, havde haft skiftende tilholdssteder. Først i nederste etage af Nexø Pakhusforenings hus, der lå, hvor restauranten ”Tre Søstre” ligger i dag. Senere i lodshuset på Nexø havn, hvor BAF nu har sine siloer. Begge bygninger blev ødelagt under bombardementet. Man kan kun beundre den daværende roklub for overhovedet at have overlevet krigen – ikke mindst da den tyske besættelsesmagt indførte restriktioner for klubbens udfoldelser: Der blev udstedt bådpass for den enkelte båd. Bådene skulle være aflåst, når de ikke var på havet. Man måtte kun ro i farvandet mellem Halleklippen og restaurant Balka Søbad og højst i en afstand af 500 meter fra kysten – alt sammen for at forhindre sejlads til Sverige. I 1947 anviste Nexø kommune en byggegrund på det nye opfyldningsområde, og her opførte daværende

medlemmer af Nexø Roklub deres klubhus under ledelse af ingeniørerne Leif Fæster og Svend Hansen. Huset blev opført over to halvtagsbarakker fra Kronstrøms stenhuggeri, som bearbejdede sandstensmaterialer fra sprængningerne ved nordhavens udvidelse. Et tipvognspor førte stenene fra nordhavnen til barakkerne. Huset blev indviet 3. maj 1951. Det ligger indenfor kystzonelinjen og har en vis historisk værdi, dog uden at være egentlig fredet, men det er underlagt visse restriktioner mht. om- og tilbygning. Da Nexø Kajakklub overtog huset i 2001 havde det visse mangler pga. manglende vedligeholdelse. Frostskafer havde forårsaget utætheder i vandrør og centralvarmesystem, hvilket medførte et vandspild på 34 m³ det første år. Taget var utæt, og regnvand trængte ned i værkstedet og omklædningsrummene, så situationen var lidt uoverskuelig det første år. De værste skader blev løst midlertidigt, og i 2003 lykkedes det at skaffe midler nok til at få lagt nyt tag og udskiftet alle døre, porte og vinduer, ligesom huset fik en gang tiltrængt maling udvendigt. Dermed blev huset sikret mod vejrliget, og siden har vi, bortset fra udvendigt malerarbejde, brugt kræfterne indvendigt på istandsættelse og indretning af rummene efter vores specifikke behov, ønsker og muligheder. Medlemmernes frivillige indsats har haft uvurderlig betydning for husets renovering og vedligeholdelse. Centralvarmesystemet er udskiftet med en luft til luft varmepumpe, og senest er damernes omklædningsrum totalrenoveret, ligesom el og vand installationerne er skiftet ud og bragt up to date, men der er et stykke vej endnu.

Klubhuset under Seachallenge Bornholm 2009

Medlemmernes frivillige indsats har haft uvurderlig betydning for husets renovering og vedligeholdelse. Centralvarmesystemet er udskiftet med en luft til luft varmepumpe, og senest er damernes omklædningsrum totalrenoveret, ligesom el og vand installationerne er skiftet ud og bragt up to date, men der er et stykke vej endnu.

Området omkring huset, slisken og betonmolen bliver vedligeholdt af kommunen. Ikke mindst renholdelsen af slisken er en stadig kamp mod naturens kræfter, idet havet hver vinter kaster en meterhøj bræmme af løse sandsten op langs vandlinjen, hvilket betyder, at kommunen hvert forår må afsætte 2 mand, en gummiged og en traktor med vogn en dags tid for at rydde slisken for sten før sæsonstart. Denne ene årlige rydning er dog ikke nok til at forhindre sten- og store tangmængder i at skylle op i sæsonens løb. Vi har gennem alle årene ofret tid og tanker på vores problemer omkring optagnings- og isætningsforholdene. Vi har fremført flere løsningsmodeller for de relevante myndigheder, men det er indtil nu ikke lykkedes at vinde forståelse for vores problemer.

Broen – vores smertensbarn

For lidt vand

for meget vand

for meget is og sne

for mange sten

Instruktion

Instruktionen var gratis de første mange år og bestod i al sin enkelthed og uforsvarlighed i et par prøveture i fint vejr og efterfølgende redningsøvelser i Nexø skoles svømmebassin. Til vores undskyldning skal siges, at vi ikke vidste bedre. I 2003 var 10 medlemmer på instruktørkursus, hvilket medførte en fuldstændig omlægning af instruktionsforløbet, så vi nu starter med en informationsaften for "svællingerne" - de kommende roere - allerede omkring 1. april. Så følger vandtilvænnning og redningsøvelser i Rønne svømmehal i april måned. Derefter et weekendarrangement med roteknik i vores "kravlegård", den lille stenbrudssø bag konservesfabrikken. Så først går vi på havet en ugentligt aften i 6-7 uger og slutter af med redningsøvelser på havet. Efter et instruktørkursus under Havkajaksamrådets retningslinjer i 2007 blev instruktionsforløbet yderligere struktureret og sikkerhedsorienteret, så kurset nu lever op til Havkajaksamrådets krav til havkajakroere, svarende til det

europæiske EPP 2 niveau og DGI's niveau 1 for havkajakroere. Man kan sige, at de sidst uddannede medlemmer har fået en langt bedre uddannelse end de første medlemmer. Det opvejes dog langt hen ad vejen af erfaringen fra mange timer på havet, og så længe man bruger sin fornuft og erfaring, vedligeholder sine roteteknikker og ikke mindst redningsøvelser, vil sikkerheden være optimal.

Tilhørsforhold

Klubben var de første 10 år medlem af Dansk Kano og Kajakforbund (DKKF), men pga. vores meget lille medlemstal, var det forholdsvist dyrt for os, idet man betaler et temmelig stort grundbeløb på 1000 kr. som klub og derudover 100 kr. pr. medlem. Vi syntes heller ikke, vi havde så megen glæde af medlemskabet, idet DKKF primært støtter elite- og konkurrencesport, mens vi prioriterer motion og naturoplevelse, og med vores placering i udkants Danmark er det meget bekosteligt at deltage i forbundets aktiviteter og dermed få glæde af tilbuddene. Vi meldte os derfor ud i år 2000, selvom det i mange sammenhænge kan være en fordel at være tilknyttet en paraplyorganisation. Året efter inviterede vi konsulent Torsten Sørensen fra Dansk Gymnastik og Idrætsforbund (DGI) til et informationsmøde for at høre, hvad de kunne tilbyde. Det vi hørte faldt meget bedre sammen med vores koncept og kostede kun 5 kr. pr. medlem, hvorfor vi meldte os ind i 2001, og det har vi aldrig fortrudt. Dels har forbundet kontor her på øen, hvilket gør kommunikationen lettere, og dels har vi gennem årene fået en lang række kurser her til øen, som har haft stor betydning for klubben, ligesom DGI har stået for nogle fælles arrangementer og kurser, som øens nu 4 kajakklubber har kunnet mødes om. Først i 2002 søgte vi som klub om kommunal godkendelse som tilskudsberettiget forening under folkeoplysningsloven. Ansøgningen blev imødekommet og betyder et årligt medlems- og lokaletilskud. I 2013 havde DKKF et tilbud om 1 års gratis prøvemedslemskab. Det tog vi imod, og medlemmerne modtog derfor bladet "Kano og Kajak" ligesom vi fik mulighed for at udstede EPP2 beviser. Det var dog meget få, der benyttede sig af dette tilbud. Et fortsat medlemskab ville ligesom tidligere betyde en stor årlig udskrivning set i forhold til medlemstallet og udbyttet, hvorfor vi meldte os ud igen efter prøveåret, mens klubben fortsat er medlem af DGI.

Klubliv og aktiviteter

Som nystartet klub har man jo ingen traditioner, og eftersom vi i starten heller ikke havde et samlingssted, som vi kunne kalde vores, var der de første mange år ikke noget egentlig klubliv. Man mødtes tilfældigt ved molen og så ellers kun hinanden til standerhejsning og – strygning og til generalforsamlingen. Først da vi kom under tag i roklubben, var grobunden lagt for et spirende klubliv. Langt den største aktivitet er fortsat den individuelle roning, og

Påsketur 2009

Grillaften med levende musik

sådan skal det da også være. Kajakken giver jo netop en enestående mulighed for at dyrke sporten, når man selv har tid og lyst og vejret ellers tillader det. Gennem årene er der gradvist vokset nogle faste klub arrangementer frem, som giver mulighed for nogle fælles oplevelser. Den årlige generalforsamling er jo fortsat obligatorisk, og selvom der er medlemmer, der ror året rundt, har vi valgt at fastholde standerhejsning og –

strygning for at markere hhv. sommer- og vintersæsonen. Som start og slut på sæsonen havde vi en årrække en fællestur med overnatning, hhv. en påsketur og en løvfaldstur i efterårsferien. I sommerhalvåret er der fælles roning hver onsdag aften og fredag formiddag, og siden anskaffelsen af den første trailer i august 2001 har vi haft en månedlig fællestur, hvor vi pakker traileren for at aflægge besøg langs andre af øens kyststrækninger. Vi afslutter instruktionsforløbet med en grill aften for nye og gamle medlemmer. I sommerens løb tager forskellige grupper på langture med telt og stormkøkken. Det mest nærliggende er Bornholm rundt og Christiansø retur, men vi har også medlemmer, som har roet i det sydfynske øhav, den svenske skærgård, Norge, Spanien, Tyrkiet og Grønland, Færøerne og Wales. Om vinteren har vi haft hjertestarterkursus, 1. hjælps kursus og rullekursus. I december løber julefrokosten af stablen, og i januar og februar afholder vi som regel 2 medlemsmøder, gerne med billeder fra et eller flere af medlemmernes ture. I 2001 begyndte vi på vintersvømning i Rønne svømmehal, de første 3 år om fredagen i den offentlige åbningstid, men i 2004 kom vi under gebyrordningen – dvs. vi fik en fast tid til en favorabel klubpris – i begyndelsen mandag eftermiddag. De sidste mange år har vi haft tid mandag aften kl. 19-20. Som klub har vi været involveret som aktivitetspost ved afviklingen af DGI adventure Race, Island eXplorer og Sea-challenge Bornholm. I samarbejde med Rønne Roklub og Hammerodde Kajakklub er der blevet afholdt kurser her på øen, ligesom man i fællesskab har afviklet en årlig workshop i Rønne Svømmehal. Endelig er det ved at trække på samme hammel lykkedes at få etableret 4 kystnære lejrpladser langs Bornholms kyst, og visionen er at få etableret et sammenhængende netværk af pladser øen rundt, bl.a. i forbindelse med de små havne, hvor man på lang sigt vil arbejde på at etablere gode isætnings- og optagningsforhold for kajaker samt overnatningsmuligheder.

Medlemstal

De første mange år lå medlemstallet på 10-15 aktive. For at gøre et medlemsfremstød holdt vi i juli måned 2000 åbent hus og annoncerede arrangementet gennem opslag rundt i kommunen samt i avis og radio. De eneste, der mødte frem i løbet af eftermiddagen, var 5 turister, som helt tilfældigt så vores skilt ude ved vejen. De fik så en prøvetur, men det fik vi altså ikke flere medlemmer af. Gennem den sidste årrække har interessen for havkajakken boomet både på lands- og verdensplan, og dette har også smittet af på de bornholmske klubber. Nye medlemmer får fortløbende medlemsnummer, så vi kan se, at vi gennem årene har uddannet 150 roere. Siden årtusindskiftet har medlemstallet i Nexø været støt stigende mod 50 medlemmer, men de sidste år har der fundet en vis afmatning sted, så vi i dag er omkring 40 medlemmer. Vi har ikke tidligere reklameret for vores uddannelse, da der altid har været henvendelser nok og visse år har været ventelister, men i 2015 var tilslutningen meget tynd, så en annonce i avisen resulterede i et hold på 5 deltagere. Antallet af mandlige og kvindelige medlemmer har gennem alle årene fordelt sig næsten ligeligt med et lille overtal af kvinder. Man skulle umiddelbart tro, at sporten i større udstrækning ville tiltrække yngre mennesker, men selvom medlemmernes alder spænder fra 20 til 70 år, er gennemsnitsalderen over 50, så flertallet af medlemmerne må siges at tilhøre den modne alder, men havkajak er generelt blevet en sport for seniorer.

Grejet

Som tidligere nævnt blev der anskaffet 3 turkajakker af typen TIKI ved klubbens start. Ved egne midler og hjælp fra fonde udbyggede man løbende klubbens flåde, som i løbet af de første 10 år kom til at bestå af 8 TIKI'er, 1 Zenith og 2 børnekajakker. Den første havkajak, en Hasle Explorer, blev anskaffet i 2001 ved hjælp af en gave fra Tuborgfonden. Efter instruktørkurset i 2003 blev det besluttet at sadle helt om til havka-

En repræsentant fra Tuborg overdrager "Hugin" og "Munin", to Seayak'er fra Prijon

jakker. Indtil da havde kun Kim Tørnstrøm haft sin egen havkajak, men fra det tidspunkt begyndte flere og flere medlemmer at købe deres egen havkajak. I dag råder klubben over 9 havkajakker med tilhørende skørter, cockpitdækkener og svømmesveste, pumper m.m., og der er ca. 20 kajakker i privat eje. Gennem de sidste år har alle turkajakkerne ligget ubrugt og samlet støv. Som en konsekvens af dette er de blevet afhændet løbende, så flåden nu udelukkende består af havkajakker. Ud over kajakker og tilhørende grej råder klubben over en trailer til 16 kajakker samt 2 telte og stormkøkkener til brug for friluftsliv i forbindelse med kajakture.

Ledelse og administration

Bestyrelsen består af 3 medlemmer. Derudover er der 2 suppleanter, som så vidt muligt deltager i møderne, der er åbne for alle medlemmer. Bestyrelsen mødes en gang om måneden, bortset fra december og juli. Generalforsamlingen afholdes senest 1. maj ifølge vedtægterne, som regel i marts måned. Vedtægterne reguleres løbende, så de til enhver tid genspejler virkeligheden. Udover vedtægterne har klubben også udarbejdet et reglement, som indeholder bestemmelser af praktisk og holdningsmæssig art.

Formænd: 1990-1994: Troels Pedersen	Kasserere: 1990-2002: Jens Peter Hausted Schmidt
1994-1996: Poul Kristensen	2002-2015: Kim Tørnstrøm
1996-2000: Troels Pedersen	
2000-2010: Hans Ketil	
2010- : Kirsten Westerdal	

I år 2000 begyndte nyhedsbrevet ”Pagajen” at udkomme sporadisk med en 3-4 breve om året. Via elektronisk via bippende telefonmodem og e-mail til dem, der havde computer, hvilket ikke var alle. Kapaciteten forhindrede billeder, så det var ren tekst, og en del medlemmer fik bragt nyhedsbrevet som snail mail. I dag udsendes ”Pagajen” til alle ca. en gang om måneden. De sidste år har klubben haft en hjemmeside, som primært er klubbens ansigt udadtil med fakta og kontaktoplysninger, men som også indeholder nyheder for medlemmerne med aktivitetskalender og nyhedsbreve.

Fremtiden

Fremtiden er jo altid svær at spå om, men vi har et ønske om, at medlemstallet igen vil stige eller stabilisere sig på sit nuværende stade. Vi håber, at vi i fællesskab kan vedligeholde og gøre huset færdigt som en god ramme om klublivet. Vi har 3 store udfordringer: 1. Den demografiske udvikling, hvor medlemmernes gennemsnitsalder stiger, og manglen på nye unge mennesker under 25 gør, at det kommunale medlems- og lokaletilskud risikerer at bortfalde. 2. Fastholdelse af nye medlemmer, så instruktørernes arbejde ikke er forgæves. 3. En forbedring og sikring af vore isætningsforhold, så vi ikke som den eneste kajakklub på øen er så vejrafhængige og derfor har langt færre rodage end alle andre klubber – ikke pga. vejret men udelukkende pga. de ringere isætningsforhold. Siden 2011 har klubben samarbejdet med Regionskommunen og Nexø Borgerforening om udvikling af området omkring klubben. Vi har været med til at udvikle konkrete ideer, der kunne medvirke til at gøre området mere attraktivt for byens borgere og samtidig forbedre klubbens adgang til havet. En af de store forhindringer er, at området hører under Naturstyrelsen, som er ekstremt restriktiv over for forandringer af området, så det er tvivlsomt, om disse planer overhovedet kan gennemføres.

En stor tak

Klubbens udvikling skyldes selvfølgelig først og fremmest medlemmernes interesse og arbejdsindsats og klubbens egne midler fra kontingentindbetalingerne, men vi havde slet ikke været, hvor vi er i dag, hvis vi ikke havde mødt stor imødekommenhed og fået økonomisk støtte fra såvel kommunen som diverse fonde. Gennem årene har vores ansøgninger udmøntet sig i et samlet tilskud på mere

end 300.000 kr. Vi vil derfor gerne sige tak til følgende fonde og instanser (anført i kronologisk rækkefølge):

Gunnar Nu Fonden

Simon Spies Fonden

Dansk Idræts Forbund

Dansk Kano og Kajakforbund

Tidligere Nexø kommune

Tuborgfonden

Sparekassen Bornholms Fond

Dansk Handicap Idræts Forbund

Lions Club

Lokale- og anlægsfonden

Friluftsrådet

TrygFonden

DGI

Bornholms regionskommune

Brdr. Larsens legat

